

Temel Bilgisayarın Buyrukları

(53)

a) Bellek Adreslemeli Buyruklar

Sembol	Onaltılı Kod	Açıklama
	I=0 I=1	
AND	0XXX 8XXX	$AC \leftarrow AC \wedge M[AR]$
ADD	1XXX 9XXX	$AC \leftarrow AC + M[AR], E \leftarrow Cout$
LDA	2XXX AXXX	$AC \leftarrow M[AR]$
STA	3XXX BXXX	$M[AR] \leftarrow AC$
BUN	4XXX CXXX	$PC \leftarrow AR$ Şartsız Dallon
BSA	5XXX DXXX	$M[AR] \leftarrow PC, PC \leftarrow AR+1$ Dallon ve geri dönüş adresini sakla
ISZ	6XXX EXXX	$M[AR] \leftarrow M[AR] + 1, M[AR] + 1 = 0$ ise $PC \leftarrow PC + 1$ Artır ve eğer sıfır ise atla

b) Yazma Adreslemeli Buyruklar

Sembol	Onaltılı Kod	Açıklama
CLA	7800	$AC \leftarrow 0$ Akümülatörü Sil
CLE	7400	$E \leftarrow 0$ Elderi Sil
CMA	7200	$AC \leftarrow \overline{AC}$ Akümülatörün Tümleyenini Al
CME	7100	$E \leftarrow \overline{E}$ Eldenin Tümleyenini Al
CIR	7080	$AC \leftarrow shr AC, AC(15) \leftarrow E, E \leftarrow AC(0)$ Dairesel Sağa Kaydır
CIL	7040	$AC \leftarrow shl AC, AC(0) \leftarrow E, E \leftarrow AC(15)$ Dairesel Solu Kaydır
INC	7020	$AC \leftarrow AC + 1$
SPA	7010	$AC(15) = 0$ ise $PC \leftarrow PC + 1$
SNA	7008	$AC(15) = 1$ ise $PC \leftarrow PC + 1$
SZA	7004	$AC = 0$ ise $PC \leftarrow PC + 1$
SZE	7002	$E = 0$ ise $PC \leftarrow PC + 1$
HLT	7001	$S \leftarrow 0$ Programı Durdur

c) Giriş - Çıkış Adreslemeli Buyruklar

Sembol	Onaltılı Kod	Açıklama
INP	F800	$AC(7-0) \leftarrow INPR, FGI \leftarrow 0$
OUT	F400	$OUTR \leftarrow AC(7-0), FGO \leftarrow 0$
SKI	F200	$FGI = 1$ ise $PC \leftarrow PC + 1$
SKO	F100	$FGO = 1$ ise $PC \leftarrow PC + 1$
ION	F080	$IEN \leftarrow 1$ Kesmeyi Aktif Yap
IOF	F040	$IEN \leftarrow 0$ Kesmeyi Pasif Yap

Temel Bilgisayarın Programlanması

Temel Bilgisayarın komut kümesini kullanarak aşağıdaki işleri yapan altprogramları gerçekleştir

$$C \leftarrow A + B$$

TPL, _____
LDA A
ADD B
STA C
BUN TPL, I

$$C \leftarrow A \wedge B$$

VE, _____
LDA A
AND B
STA C
BUN VE, I

$$C \leftarrow A \oplus B$$

$$\leftarrow A' \wedge B \vee A \wedge B'$$

$$\leftarrow ((A' \wedge B)' \wedge (A \wedge B')')$$

EXR, _____
LDA A
CMA
AND B
CMA
STA C
LDA B
CMA
AND A
CMA
AND C
CMA
STA C
BUN EXR, I

$$C \leftarrow A - B$$

$$\leftarrow A + \bar{B} + 1$$

CKR, _____
LDA B
CMA
INC
ADD A
STA C
BUN CKR, I

$$C \leftarrow A \vee B$$

$$\leftarrow (A' \wedge B')'$$

VYA, _____
LDA A
CMA
STA C
LDA B
CMA
AND C
CMA
STA C
BUN VYA, I

$$F \leftarrow A \vee B \wedge C$$

$$\leftarrow (A' \wedge (B \wedge C'))'$$

LOJ, _____
LDA A
CMA
STA F
LDA B
AND C
CMA
AND F
CMP
STA F
BUN LOJ, I

$$F \leftarrow A - B - C$$

$$\leftarrow A - (B + C)$$

ISL, _____
LDA B
ADD C
CMA
INC
ADD A
STA F
BUN ISL, I

$A > B$ ise YR1'e 8 bit
 $A = B$ ise YR2'e 8 bit
 $A < B$ ise YR3'e 8 bit

LDA B
CMA
INC
ADD A
SPA
BUN YR3
SZA
BUN YR1
BUN YR2

B ← A-1 işlemini yapan DEC isimli altprogramı üç farklı yolla yazınız. (61)

DEC, _____
LDA A
CMA
INC
CMA
STA B
BUN DEC, I

DEC, _____
CLA
CMA
ADD A
STA B
BUN DEC, I

DEC, _____
CLA
INC
CMA
INC
ADD A
STA B
BUN DEC, I

BSA MOV
HEX 100
HEX 200
DEC -16
HLT

PT1, _____
PT2, _____
CTR, _____

Herhangi bir dil ile yazılmış kod parçaları

$F = 0$ → CLA
STA F

$F = F + A + B$

→ LDA F
ADD A
ADD B
STA F

$A = A - B$

→ LDA B
CMA
INC
ADD A
STA A

$B = A + B$

→ LDA B
ADD A
STA B

MOV, HEX 0
LDA MOV, I
STA PT1
ISZ MOV
LDA MOV, I
STA PT2
ISZ MOV
LDA MOV, I
STA CTR
ISZ MOV
LOP, LDA PT1, I
STA PT2, I
ISZ PT1
ISZ PT2
ISZ CTR
BUN LOP
BUN MOV, I

Adres	Komut
100	CLA
101	ADD 106
102	BUN 104
103	HLT
104	AND 107
105	BUN 103
106	A2DC
107	7EA9

Yanda verilen program temel bilgisayarın bellek biriminde saklıdır.

Her buyruk çalıştıktan sonra onaltılık olarak AC, PC, IR yazarsanız işeriklerini yazınız.

Adres	Komut	AC	PC	IR
100	CLA	0000	101	7800
101	ADD 106	A3E5	102	1106
102	BUN 104	A3E5	104	4104
103	HLT	8041	104	7001
104	AND 107	8041	105	0107
105	BUN 103	8041	103	4103
106	A3E5			
107	9C4B			

A3E5	→	1010	0011	1110	0101
9C4B	→	1001	1100	0100	1011
		<u>1000</u>	<u>0000</u>	<u>0100</u>	<u>0001</u>
		8	0	4	1

Altprogram kullanan bir program

Adres	Program	Adres	Program
	ORG 100	109	SH4, HEX 0
100	LDA X	10A	CIL
101	BSA SH4	10B	CIL
102	STA X	10C	CIL
103	LDA Y	10D	CIL
104	BSA SH4	10E	AND MSK
105	STA Y	10F	BUN SH4
106	HLT	110	MSK, HEX FFF0
107	X, HEX 1234		END
108	Y, HEX 4321		

Temel bilgisayarın komut kümesini kullanarak

a) Bir karakter alma işlemini yapan altprogram

b) Bir karakter basma işlemini yapan altprogram

CIF, —
 LOP, SKI
 BUN LOP
 INP
 OUT
 STA CHR
 BUN CIF, I

CHR, —
 COF, —
 LDA CHR
 LOP, SKO
 BUN LOP
 OUT
 BUN COF, I

İki karakter alma işlemi yapan bir altprogram

IN2, —
 FST, SKI
 BUN FST
 INP
 OUT
 BSA SH4
 BSA SH4
 SCD, SKI
 BUN SCD

INP
 OUT
 BUN IN2, I
 MSK, HEX FFF0
 SH4, —
 CIL
 CIL
 CIL
 CIL
 AND MSK
 BUN SH4, I

Bir Kesme Servis Programı

64

Adres Program

0	ZRO, BUN SRV
1	
...	
100	CLA
101	ION
102	LDA X
103	ADD Y
104	STA Z
...	

→ Dönüş adresi burada saklanır
→ Servis yordamına şartsız daller.

→ Kesme burada oluşur.
→ Kesmeden sonra program buraya döner.

200	SRV, STA SAC
	CIR
	STA SE
	SKI
	BUN NXT
	INP
	OUT
	STA PT1, I
	ISZ PT1
NXT, SKO	
BUN	EXT
LDA	PT2, I
OUT	
ISZ	PT2
EXT, LDA	SE
CIL	
LDA	SAC
ION	
BUN ZRO, I	

SAC, —
SE, —
PT1, —
PT2, —

Kesme Servis Yordamı

SAC Akümülatörün saklandığı adres

SE Elden saklandığı adres

PT1 Giriş Buffer Göstergesi

PT2 Çıkış Buffer Göstergesi

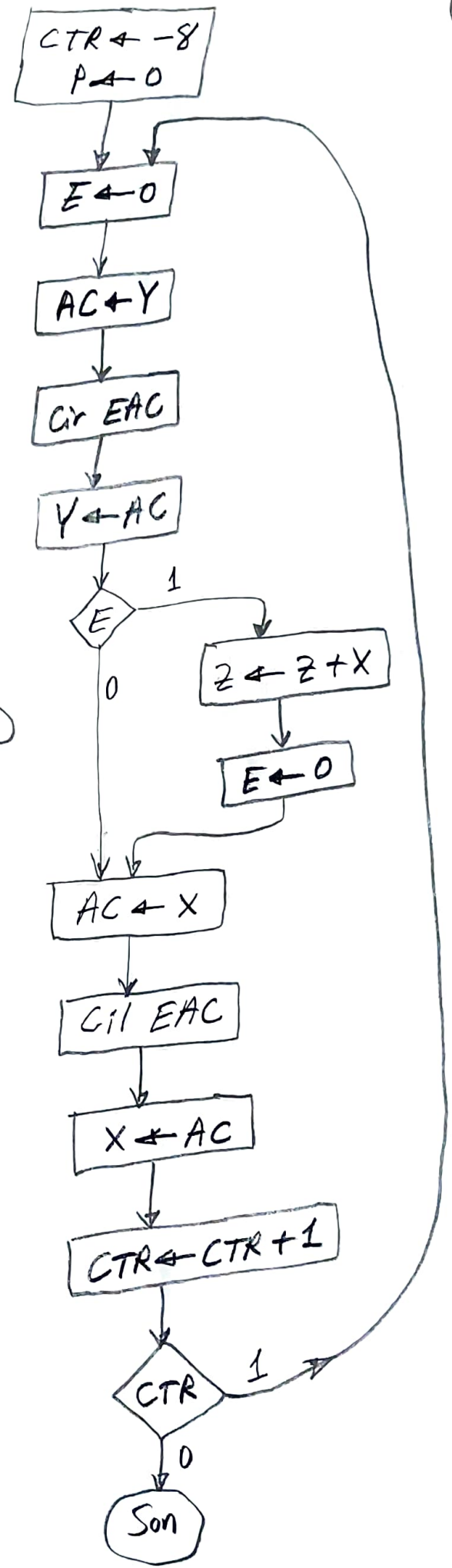
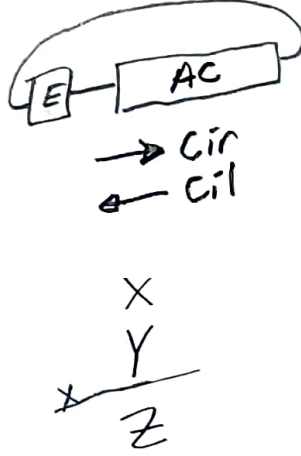
→ Daha önce çalıştırılan programa geri dsn.

İki pozitif sayının çarpımını
ile ilgili program

ORG 100
LOP, CLE
LOA Y
CIR
STA Y
SZE
BUN ONE
BUN ZRO
ONE, LOA X
ADD Z
STA Z
CLE
ZRO, LOA X
CIL
STA X
ISZ CTR
BUN LOP
HLT

CTR, DEX -8
X, HEX C7
Y, HEX 5A
Z, HEX 0

$Z = X * Y$
↓
Sonuç
↓
Çarpılan

iki gift dayarlikli sayinin toplanmasi

(66)

LDA AL   AL, —
ADD BL   AH, —
STA CL   BL, —
CLA   BH, —
CIL   CL, —
ADD AH   CH, —
ADD BH
STA CH
HLT

AH AL

BH BL

+

CH CL

$F \leftarrow A * B$
Tekrarli toplama
mantigina gsr
altprogrami yaz
 $27 * 13$ isin
13 kez 27'nin toplamı

CRP, CLE
CLA
INC
CIL
CIL
CIL
CIL
CMA
INC
STA C
LOA A
STA D
LOA B
STA E
CLA
STA F
LOP, CLE
LOA E
CIL
STA E
SZE
BUN ONE
BUN ZRO

ONE, LDA D
ADD F
STA F
CLE
ZRO, LDA D
CIL
STA D
ISZ C
BUN LOP
BUN CRP, I

CRP, LDA A
SZA
BUN NZR
BUN ZRO
NZR, CMA
INC
STA C
CLA
LOP, ADD B
ISZ C
BUN LOP
ZRO, STA F
BUN CRP, I

$F \leftarrow A * B$

A, —
B, —
C, —
D, —
E, —
F, —

Veri bloğunun taşınması ile ilgili program

BSA MVE
HEX 100
HEX 200
DEC -16
HLT

PT1, _____
PT2, _____
CTR, _____
MVE, _____

LDA MVE, I
STA PT1
ISZ MVE
LDA MVE, I
STA PT2
ISZ MVE
LDA MVE, I
STA CTR
ISZ MVE
LOP, LDA PT1, I
STA PT2, I
ISZ PT1
ISZ PT2
ISZ CTR
BUN LOP
BUN MVE, I

Veriler, veri sayısı ve
adresler
korunuyor.

100 sayının toplanmasını yapan sembolik program (67)

ORG 100
100, LDA ADS
STA PTR
LDA NBR
STA CTR
CLA
LOP, ADD PTR, I
ISZ PTR
ISZ CTR
BUN LOP
STA SUM
HLT

ADS, HEX 150
PTR, HEX 0
NBR, DEC -100
CTR, HEX 0
SUM, HEX 0

ORG 150
150, DEC 75 ilk veri

DEC 23 Son veri
END → Sembolik
programın
sonu

A adresindeki
veri bozulmuyor.
B ← içindeki bit sayısı (A)

SAY, _____

CLE

CLA

STA B

LDA A

SZA

BUN 601

BUN 602

601, CIL

SZE

BUN 603

BUN 601

603, CLE

ISZ B

SZA

BUN 601

602, BUN SAY, I

B ← Bitset Ters Çevir (A) (68)

C Sayı 9

G geçici bellek adresi

A adresindeki veri
bozulmuyor.

TRS, _____

LDA A

STA G

CLE

CLA

INC

CIL

CIL

CIL

CIL

CMA

INC

STA C

LOP, LDA G

CIL

STA G

LDA B

CIR

STA B

ISZ C

BUN LOP

BUN TRS, I